



1. คำนิยาม

เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน (Privilege & Immunity) หมายถึง สิทธิประโยชน์และความคุ้มกันจากการถูกบังคับตามกฎหมายบางประเภทที่รัฐผู้รับให้แก่คณะผู้แทนทางทูตและตัวแทนทางทูต และเจ้าพนักงานกงสุลของรัฐผู้ส่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้แทนทางทูตและเจ้าพนักงานกงสุลเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของตัวแทนทางทูตและเจ้าพนักงานกงสุลจะ **เริ่มตั้งแต่ขณะที่บุคคลนั้นเข้ามาในอาณาเขตของรัฐผู้รับ** ในการเดินทางไปรับตำแหน่งของตน และเมื่อการหน้าที่ของตัวแทนทางทูตและเจ้าพนักงานกงสุลยุติลง เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจะ **สิ้นสุดลงขณะที่บุคคลนั้นออกไปจากประเทศของรัฐผู้รับ**

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูตและกงสุลมีอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ ซึ่งในปัจจุบันมีสถานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ได้แก่

1. อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต ค.ศ. 1961 (1961 Vienna Convention on Diplomatic Relations) ซึ่งมีกฎหมายเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าว คือ **พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต พ.ศ. 2527**
2. อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. 1963 (1963 Vienna Convention on Consular Relations) ซึ่งมีกฎหมายเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าว คือ **พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ. 2541**

2. เอกสิทธิ์ vs. ความคุ้มกัน

เอกสิทธิ์

หมายถึง สิทธิพิเศษที่ให้แกบุคคลโดยเฉพาะ

ตัวอย่างเช่น

- ❑ ตัวแทนทางทูตจะได้รับยกเว้นจากค่าติดพันและภาษีทั้งปวงของชาติ ของท้องถิ่น หรือของเทศบาล ในส่วนบุคคลหรือในทรัพย์สิน (ยกเว้นค่าติดพันและภาษีบางประเภท)
- ❑ เจ้าพนักงานกงสุลจะได้รับยกเว้นจากภาษีอากรทั้งปวงของชาติ ท้องถิ่น หรือเทศบาล ในส่วนบุคคลหรือในทรัพย์สิน (ยกเว้นภาษีบางประเภท)



ความคุ้มกัน

หมายถึง ความคุ้มกันจากการถูกบังคับตามกฎหมายบางประเภทที่รัฐผู้รับให้แก่คณะผู้แทนทางทูตและตัวแทนทางทูต

ตัวอย่างเช่น

- ❑ สถานที่ของคณะผู้แทนจะถูกละเมิดมิได้ รวมทั้งสถานที่ของคณะผู้แทน เครื่องตกแต่ง และทรัพย์สินอื่นของคณะผู้แทนในสถานที่นั้น และพาหนะในการขนส่งของคณะผู้แทนจะได้รับความคุ้มกันจากการค้น การเรียกเกณฑ์ การอายัด หรือการบังคับคดี
- ❑ ตัวแทนทางทูตได้อุปโภคความคุ้มกันจากอำนาจศาลทางอาญา ทางแพ่ง และทางปกครองของรัฐผู้รับ
- ❑ เจ้าพนักงานกงสุลจะต้องไม่ถูกจับกุมหรือกักขังในระหว่างการดำเนินคดี เว้นแต่ในกรณีอาชญากรรมที่ร้ายแรง

3. เอกสิทธิ์ด้านภาษีทรัพย์สิน

- ❑ เอกสิทธิ์ทางภาษีตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต ค.ศ. 1961

รัฐผู้ส่งและหัวหน้าคณะผู้แทนจะได้รับยกเว้นจากค่าติดพันและภาษีทั้งมวลของชาติ ท้องถิ่น หรือเทศบาล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ของคณะผู้แทนไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือได้เข้ามา **แต่ไม่รวมถึงการชำระค่าบริการจำเพาะที่ได้ให้** ทั้งนี้ การยกเว้นจากการเก็บภาษีดังกล่าวจะไม่ใช้กับค่าติดพันและภาษีที่จะต้องชำระภายใต้กฎหมายของรัฐผู้รับโดยบุคคลผู้ทำสัญญากับรัฐผู้ส่ง หรือกับหัวหน้าคณะผู้แทน **(ไม่รวมถึงกรณีการพักชำระภาษีมายังรัฐผู้ส่งและหัวหน้าคณะผู้แทน)**

- ❑ เอกสิทธิ์ทางภาษีตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. 1963

สถานที่ทางกงสุลและที่อยู่ของหัวหน้าสถานทำการทางกงสุลอาชีพ ซึ่งรัฐผู้ส่งหรือบุคคลใดที่กระทำการในนามของรัฐผู้ส่งเป็นเจ้าของหรือผู้เช่า จะ **ได้รับยกเว้นจากภาษีอากรทั้งปวงของชาติ ท้องถิ่น หรือเทศบาล แต่ไม่รวมถึงการชำระค่าบริการที่ได้ให้โดยเฉพาะ** ทั้งนี้ การยกเว้นจากการเก็บภาษีดังกล่าวจะไม่นำมาใช้กับภาษีอากรเช่นว่านั้น หากผู้ที่ได้ทำสัญญากับรัฐผู้ส่งหรือกับบุคคลที่กระทำการในนามของรัฐผู้ส่งจะต้องชำระภาษีอากรนั้นตามกฎหมายของรัฐผู้รับ **(ไม่รวมถึงกรณีการพักชำระภาษี)**

